

Lausunto tiekartasta kohti hiilineutraalia Grania 2035

243/11.00/2019, 104/12.01.02/2019

SOVV 25.02.2020 § 19

Lisätiedot:

opetuspäällikkö Maria Ekman-Ekebom, puh. 050 308 6262
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kauniaisten kaupunkistrategian 2018–2022 pääteeman Vihreä kävelykaupunki, "Kohti hiilineutraalia Kauniaista" alle on asetettu tavoitteeksi vähentää hiilidioksidipäästöjä 60 %:lla vuoteen 2030 mennessä ja olla hiilineutraali kaupunki viimeistään vuonna 2035. Näiden pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi on laadittu Resurssiviisauden tiekartta (KARTE), kohti hiilineutraalia Kauniaista 2035 (liite). Kunnianhimoisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää menestyksekkään yhteistyön rakentamista kaupungin hallintokuntien välille sekä asukkaiden, yritysten ja yhdistysten osallistamista työhön.

Resurssiviisauden tiekartta on ilmastotyön ja kestäväen kehityksen pitkän aikavälin suunnitelma. Se ulottuu yli valtuuston toimikauden. Tiekartta toimii konkreettisena suunnitelmana ekologisempien ja ilmastoviisaampien valintojen tekemiselle arkipäivässä, mikä voi auttaa saavuttamaan kestävämmän elämäntavan vuoteen 2035 mennessä. Tiekartta on jaettu viiteen "kaistaan":

- Vihreä kaupunkirakenne ja liikenne,
- Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto,
- Kestävä ruokakulttuuri,
- Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous,
- Ympäristötietoinen kaupunkiorganisaatio ja asukkaat.

Jokaisella kaistalla on lueteltu mahdollisia toimenpiteitä, joita eri toimijat toivat esille vuonna 2019 pidetyissä työpajoissa. Myös sivistystoimi järjesti oman työpajan sivistystoimen laajennetun johtoryhmän strategiapäivän aikana syyskuussa 2019. Yhdyskuntatoimi on pyytänyt lausuntoa kaupungin eri toimielimiltä.

Suomenkielinen opetustoimi pitää tiekartan tavoitteita kunnianhimoisina, erityisesti vuosille 2020–2021 asetettuja tavoitteita, jotka edellyttävät 20 prosentin vähennystä hiilidioksidipäästöihin. Tarvitaan vankkoja ja tehokkaita ilmastotoimenpiteitä, jotta tuloksena olisi hiilineutraali Kauniainen vuonna 2035, vain 15 vuoden kuluttua. Sivistystoimessa näemme mahdollisuuksia osallistua työhön kaikilla kaistoilla. Kaistan Vihreä kaupunkirakenne ja liikenne -tavoitteiden osalta suomenkielisen opetustoimen vaikutusmahdollisuudet koetaan kuitenkin vähäisiksi. Koulujen ja päiväkotien toimintaan kuuluu tietenkin kasvatus, jolla edistetään kestävää suhtautumista kaupunkiliikenteeseen, sekä kannustaminen arkiliikuntaan, kuten esim. koulumatkan kulkemiseen jalan. Koulunpihojen suunnittelussa ja hiilinielujen lisäämisessä näillä alueilla meillä on vaikutusmahdollisuuksia, ja tämä

on toivottavaa senkin vuoksi, että luonto ja viheralueet edistävät oppilaiden hyvinvointia.

Teeman Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto osalta ehdotettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää sellaisia investointeja koulu- ja päiväkotikiinteistöihin, joita ei nyt ole vuoden 2020 talousarviossamme. Kiinnostus kiinteistöjen eri yhteiskäyttömuotoihin ja monipuoliseen käyttöön on kuitenkin suurta. Pidämme tervetulleina myös erilaisten uusitutuvien energiamuotojen käyttöönottoa sekä energian- ja vedenkulutuksen seuraamista havainnollisella tavalla, joka samalla palvelisi opetustarkoituk-siamme. Kauniaisten lukio on saanut muiden hankkeiden kautta ulkopuo-lista rahoitusta aurinkokennoihin, jotka on suunniteltu asennettavaksi kou-lun katolle vuonna 2020.

Suomenkielisessä opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa kannatamme tee-massa Kestävä ruokakulttuuri esitettyjä tavoitteita, ja tulemme hyödyntä-mään kasvisruokapainotteisemman lounaan antamia mahdollisuuksia kes-kusteluihin ilmastokysymyksistä ja kestävästä elämäntavasta lasten ja nuorten kanssa.

Kouluissa ja päiväkodeissa kalusteiden, välineiden ja varusteiden kulutus on kova. Kannatamme ajatusta kiertotaloudesta (Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous) ja mahdollisuudesta korjata kuluneita tai rikkoutu-neita tavaroita. Toivomme kuitenkin tukea kaupungilta joko niin, että kierto-talous ja kestävä kulutus sisältyvät hankintasopimukseen tai niin, että kau-pungilla on sopimukset korjauspalveluista.

Päiväkotien ja koulujen kasvatustehtävä tukee luontevasti kaistaa Ympäris-tötietoinen kaupunkiorganisaatio ja asukkaat; esimerkiksi vuoden 2020 huhtikuussa kaupungin suomen- ja ruotsinkielisille kouluille järjestetään yh-teinen teemaviikko kestävästä kehityksestä. Sivistystoimi arvostaa tähän-astista kiinteää yhteistyötä yhdyskuntatoimen ympäristöasiantuntijoiden kanssa ja toivoo tukea jatkossakin. Toivomme, että myös tulevaisuudessa pystymme toiminnallamme kasvattamaan nuoria, jotka uskaltavat tehdä aloitteita ja olla aktiivisia, kuten Suomessa järjestetyn koululakon yhteydes-sä oltiin.

Tiesuunnitelmaan sisältyvät osana yksikkökohtaiset työohjelmat, joissa määritellään toimenpiteet kullekin vuodelle. Työ on meneillään kouluissa ja päiväkodeissa yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Sivistystoimen hallinto osallistuu noudattamalla omaa työohjelmaa, jossa mm. edistetään kävelyä ja pyöräilyä kaupungin alueella sekä Skype-kokouksia tai junamatkoja len-tomatkojen sijaan. Lisäksi kävelybussikonseptin suunnittelua jatketaan, ja suunnittelemme yhteistyötä kestäväen kasvatuksen alalla kansainvälisten tutkijoiden kanssa. Sivistystoimen eri yksiköistä on myös koottu ideoita, joi-ta voidaan konkretisoida tulevina vuosina ja jotka vievät meitä kohti vuodel-le 2035 asetettua tavoitetta.

Sivistystoimi arvostaa yhdyskuntatoimessa tehtyä työtä, jolla on luotu konk-retiaa Kauniaisten kaupungin pyrkimykseen saavuttaa hiilineutraali yhteis-kunta. Tavoitteiden saavuttamiseksi kaupunki tarvitsee yhteistyötä yli toimi-alarajojen. Sivistystoimi osallistuu kiinnostuneena tähän yhteistyöhön ja voi parhaiten myötävaikuttaa tavoitteiden toteuttamiseen edellä mainituilla

alueilla.

Lausunto on samalla vastaus nuorisovaltuuston lausumaan 14.1.2019 § 8 (liite).

Sivistystoimenjohtaja:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta merkitsee tiedoksi Kauniaisten kaupungin resurssiviisauden tiekartan (KARTE), jonka tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2035 ja antaa omalta osaltaan edellä esitetyn lausunnon yhdyskuntavaliokunnalle edelleen käsiteltäväksi.

Päätös:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta merkitsee tiedoksi Kauniaisten kaupungin resurssiviisauden tiekartan (KARTE), jonka tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2035 ja antaa omalta osaltaan seuraavan lausunnon yhdyskuntavaliokunnalle edelleen käsiteltäväksi:

Kauniaisten kaupunkistrategian 2018–2022 pääteeman Vihreä kävelykaupunki, "Kohti hiilineutraalia Kauniaista" alle on asetettu tavoitteeksi vähentää hiilidioksidipäästöjä 60 %:lla vuoteen 2030 mennessä ja olla hiilineutraali kaupunki viimeistään vuonna 2035. Näiden pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi on laadittu Resurssiviisauden tiekartta (KARTE), kohti hiilineutraalia Kauniaista 2035 (liite). Kunnianhimoisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää menestyksekkään yhteistyön rakentamista kaupungin hallintokuntien välille sekä asukkaiden, yritysten ja yhdistysten osallistamista työhön.

Resurssiviisauden tiekartta on ilmastotyön ja kestävän kehityksen pitkän aikavälin suunnitelma. Se ulottuu yli valtuuston toimikauden. Tiekartta toimii konkreettisena suunnitelmana ekologisempien ja ilmastoviisaampien valintojen tekemiselle arkipäivässä, mikä voi auttaa saavuttamaan kestävämmän elämäntavan vuoteen 2035 mennessä. Tiekartta on jaettu viiteen "kaistaan":

- Vihreä kaupunkirakenne ja liikenne,
- Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto,
- Kestävä ruokakulttuuri,
- Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous,
- Ympäristötietoinen kaupunkiorganisaatio ja asukkaat.

Jokaisella kaistalla on lueteltu mahdollisia toimenpiteitä, joita eri toimijat toivat esille vuonna 2019 pidetyissä työpajoissa. Myös sivistystoimi järjesti oman työpajan sivistystoimen laajennetun johtoryhmän strategiapäivän aikana syyskuussa 2019. Yhdyskuntatoimi on pyytänyt lausuntoa kaupungin eri toimielimiltä.

Suomenkielinen opetustoimi pitää tiekartan tavoitteita kunnianhimoisina, erityisesti vuosille 2020–2021 asetettuja tavoitteita, jotka edellyttävät 20 prosentin vähennystä hiilidioksidipäästöihin. Tarvitaan vankkoja ja tehokkaita ilmastotoimenpiteitä, jotta tuloksena olisi hiilineutraali Kauniainen vuonna 2035, vain 15 vuoden kuluttua. Sivistystoimessa näemme mahdollisuuksia osallistua työhön kaikilla kaistoilla. Kaistan Vihreä kaupunkirakenne ja liikenne -tavoitteiden osalta suomenkielisen opetustoimen vaikutus-

mahdollisuudet koetaan kuitenkin vähäisiksi. Koulujen ja päiväkotien toimintaan kuuluu tietenkin kasvatusta, jolla edistetään kestävästä suhtautumisesta kaupunkiliikenteeseen, sekä kannustaminen arkiliikuntaan, kuten esimerkiksi koulumatkan kulkemiseen jalan. Koulunpihojen suunnittelussa ja hiilinielujen lisäämisessä näillä alueilla meillä on vaikutusmahdollisuuksia, ja tämä on toivottavaa senkin vuoksi, että luonto ja viheralueet edistävät oppilaiden hyvinvointia.

Teeman Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto osalta ehdotettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää sellaisia investointeja koulu- ja päiväkotikiinteistöihin, joita ei nyt ole vuoden 2020 talousarviossamme. Kiinnostus kiinteistöjen eri yhteiskäyttömuotoihin ja monipuoliseen käyttöön on kuitenkin suurta. Pidämme tervetulleina myös erilaisten uusien energiamuotojen käyttöönottoa sekä energian- ja vedenkulutuksen seuraamista havainnollisella tavalla, joka samalla palvelisi opetustarkoituksemme. Kauniaisten lukio on saanut muiden hankkeiden kautta ulkopuolista rahoitusta aurinkokennoihin, jotka on suunniteltu asennettavaksi koulun katolle vuonna 2020. Villa Anemomen muuttamista päiväkodiksi ei ole tarkasteltu niin pitkälle, että sen kirjaaminen tiekarttaan on mielekästä.

Suomenkielisessä opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa kannatamme teemassa Kestävä ruokakulttuuri esitettyjä tavoitteita, ja tulemme hyödyntämään kasvisruokapainotteisemman lounaan antamia mahdollisuuksia keskusteluihin ilmastokysymyksistä ja kestävästä elämäntavasta lasten ja nuorten kanssa. Ruoan laadun ja hävikin tarkkailussa tulee osallistaa oppilaita. Hinta, ravintoarvot, lähituotanto ja luomu eivät voi olla tarjotun ruoan ainoat kriteerit. Oppilaiden kokemus laatu on erittäin merkittävä tekijä, jotta hävikkiä voidaan vähentää samalla kun lapset saavat tarpeeksi energiaa koko koulupäiväksi.

Kouluissa ja päiväkodeissa kalusteiden, välineiden ja varusteiden kulutus on kova. Kannatamme ajatusta kiertotaloudesta (Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous) ja mahdollisuudesta korjata kuluneita tai rikkoutuneita tavaroita. Toivomme kuitenkin tukea kaupungilta joko niin, että kiertotalous ja kestävä kulutus sisältyvät hankintasopimuksiin tai niin, että kaupungilla on sopimukset korjauspalveluista.

Päiväkotien ja koulujen kasvatustehtävä tukee luontevasti kaistaa Ympäristötietoinen kaupunkiorganisaatio ja asukkaat; esimerkiksi vuoden 2020 huhtikuussa kaupungin suomen- ja ruotsinkielisille kouluille järjestetään yhteinen teemaviikko kestävästä kehityksestä. Sivistystoimi arvostaa tähänastista kiinteää yhteistyötä yhdyskuntatoimen ympäristöasiantuntijoiden kanssa ja toivoo tukea jatkossakin. Toivomme, että myös tulevaisuudessa pystymme toiminnallamme kasvattamaan nuoria, jotka uskaltavat tehdä aloitteita ja olla aktiivisia, kuten Suomessa järjestetyn koululakon yhteydessä oltiin.

Tiesuunnitelmaan sisältyvät osana yksikkökohtaiset työohjelmat, joissa määritellään toimenpiteet kullekin vuodelle. Työ on meneillään kouluissa ja päiväkodeissa yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Sivistystoimen hallinto osallistuu noudattamalla omaa työohjelmaa, jossa mm. edistetään kävelyä ja pyöräilyä kaupungin alueella sekä Skype-kokouksia tai junamatkoja lentomatkojen sijaan. Lisäksi kävelybussikonseptin suunnittelua jatketaan, ja

suunnittelemme yhteistyötä kestävän kasvatuksen alalla kansainvälisten tutkijoiden kanssa. Sivistystoimen eri yksiköistä on myös koottu ideoita, joita voidaan konkretisoida tulevina vuosina ja jotka vievät meitä kohti vuodelle 2035 asetettua tavoitetta.

Sivistystoimi arvostaa yhdyskuntatoimessa tehtyä työtä, jolla on luotu konkretiaa Kauniaisten kaupungin pyrkimyksiin saavuttaa hiilineutraali yhteiskunta. Tavoitteiden saavuttamiseksi kaupunki tarvitsee yhteistyötä yli toimialarajojen. Sivistystoimi osallistuu kiinnostuneena tähän yhteistyöhän ja voi parhaiten myötävaikuttaa tavoitteiden toteuttamiseen edellä mainituilla alueilla.

Lausunto on samalla vastaus nuorisovaltuuston lausumaan 14.1.2019 § 8 (liite).